პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ახალგაზრდა სტალინელი

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტის, რექტორატის, კომკავშირის კომიტეტისა და პროფკომის ორგანო

Ахалгазрда Сталинели — орган парткома ректората, комитета ЛКСМ и профкома Тбилисского государственного университета имени И. В. СТАЛИНА

№ 9 (284) | გამოცემის მეცხრე წელი პარასკევი, 11 მარტი, 1960 წ. | ფასი 15 კაპ.

ქალთა საერთაშორისო დღე

გმირმა საბჭოთა ხალხმა ჩვენი ქვეყნის პოლიტიკური და სამეურნეო მძლავრი აღმავლობის ვითარებაში აღნიშნა ქალთა საერთაშორისო დღის — 8 მარტის 50 წლისთავი. სკკპ XXI ყრილობის ისტორიული გადაწყვეტილებებით შეიარაღებული ჩვენი ქვეყნის მშრომელები კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით ძლევამოსილად აშენებენ კომუნიზმს.

დიდი ოქტომბრის სოციალისტურმა რევოლუციამ, რომელმაც დასაბამი მისცა ახალ ერას კაცობრიობის ისტორიაში, ქალი საუკუნეებრივი მონობისაგან გაათავისუფლა და მამაკაცის თანასწორი უფლებით შემოსა. სწორედ დიდმა ოქტომბერმა მისცა ქალებს ნამდვილი ადამიანური ცხოვრების უფლება და ფართო გზა გაუხსნა მათ წინსვლისათვის. საბჭოთა კანონი პატივს სცემს და იცავს ქალს, როგორც დედასა და მოქალაქეს.

მსოფლიოს არცერთ ქვეყანაში არ სარგებლობს ქალი ისეთი უფლებებით, როგორც საბჭოთა კავშირისა და სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებში. კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის სისტემატური ზრუნვის შედეგად ქალები ჩვენში აქტიურად მონაწილეობენ ქვეყნის პოლიტიკური, სამეურნეო და საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა დარგში. საბჭოთა ქალები მამაკაცების თანაბრად მართავენ სახელმწიფო საქმეებს, არჩეული არიან ადგილობრივსა და უმაღლეს საბჭოებში; საბჭოთა ქალები აქტიურად მონაწილეობენ ქვეყნის სახალხო მეურნეობის განვითარებაში, მის კულტურულ ცხოვრებაში, მეცნიერების, ტექნიკის, ხელოვნებისა და ლიტერატურის განვითარებაში, ამაზე ნათლად მეტყველებს თუნდაც ის, რომ სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობაში ჩაბმულ მუშა-მოსამსახურეთა 47 პროცენტს ქალები შეადგენენ. ჩვენი ქვეყნის მეცნიერ-მუშაკთა საერთო რიცხვიდან ერთი მესამედი ქალია; მეცნიერებისა და ტექნიკის, ლიტერატურისა და ხელოვნების დარგში თვალსაჩინო მიღწევებისათვის 749 ქალს ლენინური და სტალინური პრემიები აქვთ მინიჭებული, ხოლო 2933 ქალს — სოციალისტური შრომის გმირის საპატიო წოდება. მარტო ჩვენს რესპუბლიკაში მასწავლებელთა და ექიმთა თითქმის 60 პროცენტი ქალია, „გმირი დედის" საპატიო წოდება 1 200-ზე მეტ ქალს აქვს მინიჭებული, ხოლო „სახელოვანი დედის" ორდენით დაჯილდოებულია 100 ათასამდე ქალი.

პარტიისა და მთავრობის მიერ მშრომელთა კეთილდღეობისათვის განუხრელი ზრუნვის შედეგად ჩვენი ქვეყნის მოსახლეობა სწრაფი ტემპით იზრდება. საბჭოთა ქვეყანაში შობადობის ყველაზე მაღალი და სიკვდილიანობის ყველაზე დაბალი მაჩვენებლებია, ვიდრე რომელიმე კაპიტალისტურ ქვეყანაში. მაღალმა შობადობამ განაპირობა ის, რომ ჩვენში 10 წლის ასაკის ახალგაზრდა ბავშვთა რიცხვი 1939 წლის 43,5 მილიონი სულიდან 46,4 მილიონამდე ავიდა 1959 წელს. მარტო მეხუთე ხუთწლედში ჩვენს ქვეყანაში მოსახლეობის რიცხვი 16 მილიონ 300 ათასი კაცით გაიზარდა.

უაღრესად დიდი და საპატიოა დედის როლი მომავალი ღირსეული თაობის აღზრდის საქმეში. ამიტომაც ჩვენში ყოველგვარი პირობებია შექმნილი ქალთა შრომისა და ყოფაცხოვრების გაუმჯობესებისათვის.

სულ სხვაა მშრომელი ქალების მდგომარეობა კაპიტალისტურ ქვეყნებში. მათ იქ ცხოვრება უხდებათ უუფლებობაში, უმუშევრობასა და სიღატაკეში. მთელი მსოფლიოს ჩაგრული ქალები სულ უფრო და უფრო იმაღლებენ ხმას უსამართლობის წინააღმდეგ, ისინი დაუცხრომლად იბრძვიან მშვიდობისათვის, ხალხთა თავისუფლებისა და ბედნიერებისათვის. მათ გზას უნათებს საბჭოთა ქვეყნისა და სახალხო დემოკრატიის ქვეყნების დიადი გამოცდილება.

გაუმარჯოს ქალთა საერთაშორისო დღეს — 8 მარტს!

წინ, კომუნიზმის ნათელი მწვერვალებისაკენ!

მაღალი ჯილდო

ქალთა საერთაშორისო დღის 50-ე წლისთავის აღსანიშნავად და კომუნისტურ მშენებლობაში საბჭოთა კავშირის ქალების აქტიური მონაწილეობისა და ახალგაზრდა თაობის აღზრდაში საბჭოთა სახელმწიფოს წინაშე მათი დამსახურებისათვის, შრომაში მაღალი მაჩვენებლების მოპოვებისა და ნაყოფიერი საზოგადოებრივი მოღვაწეობისათვის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა 1960 წლის 7 მარტის ბრძანებულებით სსრ კავშირის ორდენებითა და მედლებით დააჯილდოვა მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის მოწინავე, მეცნიერებისა და კულტურის მოღვაწე, პარტიული, საბჭოთა, პროფკავშირული, კომკავშირული და სხვა ორგანიზაციების მუშაკ ქალთა დიდი ჯგუფი. მათ შორის ჩვენი უნივერსიტეტიდან „საპატიო ნიშნის" ორდენით დაჯილდოებულია ინგლისური ენის კათედრის დოცენტი **ვენერა გიორგის ასული ურუშაძე.**

საპატიო სიგელებით დაჯილდოვდნენ

ქალთა საერთაშორისო დღის, 8 მარტის ორმოცდამეათე წლისთავთან დაკავშირებით საქართველოს სსრ სამეურნეო და კულტურული მშენებლობის დარგში მიღწეული წარმატებებისათვის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა საპატიო სიგელით დააჯილდოვა ქალთა დიდი ჯგუფი (სულ 531), მათ შორის ჩვენი უნივერსიტეტის პროფესორი **ნ. ს. ციციშვილი,** ფილოლოგიის ფაკულტეტის დეკანი, დოც. **თ. ნ. მრევლიშვილი,** მცენარეთა ანატომიისა და ფიზიოლოგიის კათედრის გამგე, დოც. **ქ. ე. ცხაკაია** და ფილოლოგიის ფაკულტეტის I კურსის სტუდენტი, სპორტის ოსტატი **მ. გ. ნინოშვილი.**

მოგილოცავთ ქალთა საერთაშორისო დღეს!

ფოტო **ზურაბ რუსიასი**

ეთერ ბასილაშვილი

დ ე დ ა

ყველაზე ლამაზი
სიცოცხლის დედა...
იმისი ღიმილი
იკმარებს მზედა...
სითბო აქვს თითქო
მზეზედაც უხვი,
თვით დედაბუნება
თავს მდაბლად უხრის.
ვარსკვლავს ჩამოიღებს
შვილისთვის ციდან
დედა — სიყვარულის
დედანი წმინდა!

ღუღუნებს... და ცაზე
ნისლია განა?..
ბუნება ბანს აძლევს
მის იავნანას...
ირწევა აკვანი
მომავალ დღეთა...
თეთრი ღამეები...
და თეთრი დედა...
დედა — დედაბოძი
ცხოვრების ჩვენის,
ჩემს ლამაზ ქვეყანას
მანდილად შვენის.

მადლობა გამოეცხადათ

ქალთა საერთაშორისო დღის — 8 მარტის დღესასწაულთან დაკავშირებით უნივერსიტეტის რექტორის ბრძანებით სამსახურში კეთილსინდისიერი დამოკიდებულებისა და აქტიური საზოგადოებრივი მუშაობისათვის მადლობა გამოეცხადათ უნივერსიტეტის ქვემოთ დასახელებულ თანამშრომელ ქალებს:

მექანიკა-მათემატიკის ფაკულტეტიდან: დოც. ნ. გ. მაღნარაძეს, ლაბორანტ ლ. მ. სკამკოჩაშვილს, ფაკულტეტის მდივანს ზ. გ. კორაშვილს;

ფიზიკის ფაკულტეტიდან: დოც. გ. ტ. ვეფხვაძეს, ასისტენტ ქ. ა. ნიშნიანიძეს, უმცროს მეცნიერ მუშაკ ი. მ. ფურცელაძეს, ლაბორანტებს — ე. შ. ფავლენიშვილს და ე. ნ. ქუთათელაძეს;

ქიმიის ფაკულტეტიდან: პროფ. ნ. ს. ციციშვილს, დოც. ქ. ი. ძაგნიძეს, ასისტენტ მ. ა. ზუნდაძეს, უფროს ლაბორანტებს — ქ. ზ. ლაბაძეს და ე. ლ. გრიგოლიას, ფაკულტეტის ბიბლიოთეკის გამგეს თ. ე. ჩიტიშვილს;

გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტიდან: დოც. თ. ი. ცომაიას, ასისტენტ ე. პ. მესხს, უფროს ლაბორანტ თ. ვ. დოლაბერიძეს, ფაკულტეტის მდივანს დ. ი. აროშიძეს;

ბიოლოგიის ფაკულტეტიდან: მცენარეთა ანატომიისა და ფიზიოლოგიის კათედრის გამგეს, დოც. ქ. ცხაკაიას, უფროს ლაბორანტებს — მ. დ. მუშკუდიანს და ნ. კ. ნემსაძეს, უფროს პრეპარატორს მ. დ. კობალაძეს;

ისტორიის ფაკულტეტიდან: დოცენტებს — ნ. ვ. ქადეიშვილს, მ. ე. შელიძეს, უფროს ლაბორანტებს — ლ. ი. დოლონძეს და ნ. გ. ხოსიტაშვილს;

ფილოლოგიის ფაკულტეტიდან: პროფ. ა. ი. ჩხეიძეს, ფაკულტეტის დეკანს, დოც. თ. ნ. მრევლიშვილს, დოცენტებს — ვ. კ. ცისკარიძეს, ე. ლ. კრემერს და მ. ი. თალაკვაძეს, უფროს მასწავლებელს ა. ბურდულს, ფაკულტეტის ბიბლიოთეკის გამგეს ე. ს. კეკელიძეს.

დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტიდან: დოცენტებს — ვ. გ. ურუშაძეს, ნ. კ. ორლოვსკაიას, უფროს მასწავლებლებს — თ. ვ. ბაქრაძეს, თ. დ. გოფმანს და ე. ა. ბიპერს, ფაკულტეტის მდივანს თ. ა. თავდგირიძეს.

აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტიდან: ლაბორანტ ქ. შ. მეგრელიშვილს.

ეკონომიური ფაკულტეტიდან: უფროს მასწავლებლებს — ვ. ა. ბურჭულაძეს და ე. ი. გელაშვილს, უფროს ლაბორანტებს — ნ. კ. ჩერქეზიშვილს, თ. კ. მგელაძეს, ს. ი. ჩხაიძეს და თ. მ. ტყეშელაშვილს;

იურიდიული ფაკულტეტიდან: უფროს ლაბორანტ თ. მ. უთნელიშვილს, ლაბორანტ ლ. გ. გელუკაშვილს;

ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის კათედრიდან: ექიმ ე. ა. მეუნარგიას, უფროს მასწავლებელ ნ. ი. ბარათაშვილს, მასწავლებელ მ. გ. ბექანიშვილს, ლაბორანტ ლ. დ. გენგაშვილს;

ადმინისტრაციიდან: თანამშრომლებს — ე. ს. გველესიანს, ა. ა. მანაგაძეს, ტ. ლ. მეგრელიძეს, ნ. ა. მალცევას, ნ. პ. ბალავაძეს, პ. ს. გაბუნიას, ე. ტ. როდნოვას, ს. ი. ორლოვას, მ. ე. სუდაკოვას, ქ. მ. სესიაშვილს, ე. ა. ტყეშელაშვილს, ზ. პ. არონიშიძეს, ტ. ი. პავლიაშვილს, ე. ა. ოგანეზოვას, ზ. გ. ფირუმოვას, ე. ვ. კალაძეს და ვ. გ. ვოლკოვას;

სამეცნიერო ბიბლიოთეკიდან: ბიბლიოთეკრებს — ე. მ. სიხარულიძეს და ჯ. მ. უფლისაშვილს;

სტამბა-გამომცემლობიდან: მუშებს — მ. ს. კოპიატკოვას, ა. მ. სუხიშვილს, მ. ი. ინაურს, გ. ს. მეტრეველს, ნ. ი. ბახტაძეს, ე. თ. მარახოვას;

სამეურნეო განყოფილებიდან: მ. ა. ბარიკინას, ს. ნ. ეჯიბოვას, ნ. ს. კვაჭანტირაძეს, ფ. ი. ლისიცინას, მ. ა. კაშას, დ. მ. იონკინას, მ. მ. სუშჩენკოს, შ. ი. შარამკოვას, ლ. ი. კლიმოვსკაიას, მ. ი. ბურდულს, რ. მ. ამბარცუმიანს, ა. ა. ნევეროვას, ლ. მ. ზარიტოვსკაიას, ა. კ. ელნიკოვას, ე. მ. სევერიანოვას, ნ. ა. პონომაროვას, ე. ო. სტულნიკოვას, ტ. ფ. ცისენკოს, ნ. გ. ხელაშვილს, მ. დ. აბედინას, ს. ა. მელაძეს, ნ. ი. მელაძეს, შ. ი. სანოძეს, შ. გ. ლომიძეს, ბ. ა. ნიკოლაიშვილს, ა. ა. მაისიანცს და თ. ი. სოიტაშვილს.

ჩვენი უნივერსიტეტის მოწინავე ქალები

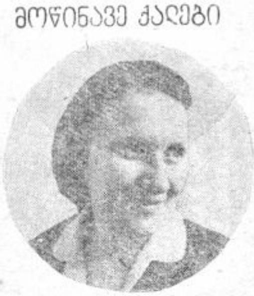

თინათინ მრევლიშვილი,
ფილოლოგიის ფაკულტეტის დეკანი, რუსული ენის კათედრის გამგე, დოცენტი;

ნინო ბალავაძე,
კადრების განყოფილების ინსპექტორი.

ელენე მეუნარგია,
ფიზაღზრდისა და სპორტის კათედრის ექიმი, სამამულო ომის მონაწილე.

საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის წოდების მინიჭება

ქალთა საერთაშორისო დღის — 8 მარტის ორმოცდამეათე წლისთავთან დაკავშირებით და საქართველოს სსრ სამეურნეო და კულტურული მშენებლობის დარგში მიღწეული წარმატებებისათვის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა გამოჩენილ ქართველ მეცნიერ ქალებს (სულ 13) მიანიჭა საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის საპატიო წოდება. მათ შორის ეს წოდება მიენიჭა ჩვენი უნივერსიტეტის პროფესორს — **ანა ილიას ასულ ჩხეიძეს.**

ჩვენი უნივერსიტეტის მოწინავე ქალები

სერაფიმა ორლოვა,
უნივერსიტეტის მთავარი ბუხჰალტრის მოადგილე.

მარიამ მუშკუდიანი,
ბოტანიკის კათედრის უფროსი ლაბორანტი, სამამულო ომის მონაწილე.

იულია კაიშაური,
უნივერსიტეტის კადრების განყოფილების ინსპექტორი.

თინათინ მგელაძე,
ეკონომიური ფაკ. ფინანსებისა და კრედიტის კათედრის უფროსი ლაბორანტი.

ეკატერინე გველესიანი,
უნივერსიტეტის სამეცნიერო ნაწილის თანამშრომელი. მან თავისი ცხოვრების უმეტესი ნაწილი უნივერსიტეტში გაატარა... 30 წელია, რაც აქ მუშაობს.

შრომისმოყვარე გოგონა

იზოლდა შარიქაძე ეკონომიური ფაკულტეტის III კურსზე სწავლობს, იგი სანიმუშო სტუდენტი და კარგი ამხანაგია. იზოლდა ბავშვი იყო, დედა რომ გარდაეცვალა. აბა, წარმოიდგინეთ ოჯახის მოვლა (იზოლდას ორი ძმა და მამა ჰყავს) და ამავე დროს ფრიადზე სწავლა. იზოლდა არასოდეს არ აცდენს ლექცია-სემინარებს, თანაც ყოველთვის მომზადებული მოდის პრაქტიკულ მეცადინეობებზე. მას სწავლაში არც ის უშლის ხელს, რომ ყოველდღიურად აგჭალიდან უხდება უნივერსიტეტში სიარული.

როგორ ახერხებს ეს გოგონა ხუთებზე სწავლას და სანიმუშო დიასახლისობას ოჯახში? ეს სულაც არ გაუძნელდება მხოლოდ იმას, ვისაც იზოლდასავით ექნება მთელი დღე დაგეგმილი. იგი უქმად წუთსაც არ კარგავს. ამიტომ მას კულტურული გართობისთვისაც რჩება საკმაო დრო.

იზოლდა ყველას მიმართ გულისხმიერებას იჩენს, იგი არასოდეს დაიზარებს დაეხმაროს იმას, ვინც ამას საჭიროებს. ამხანაგების სიხარული მისი სიხარულია, მათი ტკი-

ვილი მისი ტკივილია. ამიტომაა, რომ იგი კურსზე ყველას უყვარს.

იზოლდა რამიშვილი

ქალთა საერთაშორისო დღის აღსანიშნავად

8 მარტს სტუდენტთა ქალქის კლუბში ჩატარდა საზეიმო სხდომა, მიძღვნილი ქალთა საერთაშორისო დღისადმი.

მოხსენება გააკეთა საქ. ალკკ თბილისის ორგანიზაციის ორჯონიკიძის სახელობის რაიკომის პირველმა მდივანმა ამხ. ვენერა მოსულიშვილმა.

მისალმებით გამოვიდნენ სტუდქალაქში მცხოვრები სტუდენტები.

ორჯონიკიძის სახელობის რაიონის უმაღლესი სასწავლებლების ალკკ კომიტეტების მდივნებმა ჯილდოები გადასცეს მოწინავე სტუდენტ ქალებს, რომლებიც სტუდქალაქში ცხოვრობენ.

დასასრულ გაიმართა კონცერტი თბილისის უცხო ენების სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის სტუდენტ ქალთა მონაწილეობით.

შრომის პოეზია

— ადამიანი, ვინც უნდა იყოს იგი, უნდა შრომობდეს, შრომის ოფლს იწმენდდეს. მხოლოდ ამაშია მისი ცხოვრების აზრი და მიზანი, მისი ბედნიერება, მისი აღტაცება — ხშირად იმეორებს ლიანა ასლამაზოვი ჩეხოვის ამ სიტყვებს.

ლიანა რომ მეტად შრომისმოყვარე სტუდენტია, ამაში ყველა დაგვეთანხმება, ვინც კი მას იცნობს. ნაყოფსაც შესაფერისს იმკის — ყოველთვის ფრიადებს ღებულობს.

შრომისმოყვარეობა ადამიანის საუკეთესო თვისებაა, მაგრამ მთავარი მაინც შრომის ორგანიზაციაა. მართალია, არსებობენ სტუდენტები, რომლებიც დროს უქმად ხარჯავენ, კარგავენ და მხოლოდ გამოცდების მოახლოებისას, აწრიალდებიან ხოლმე, მაგრამ ისეთებიც ხომ არიან, დღენიადაგ წიგნს რომ ჩაჰკირკიტებენ, მეტს არაფერს აკეთებენ და ფიქრობენ, თითქოს ამით უკეთეს შედეგს მიაღწევენ. ლიანა სრულიადაც არ ეკუთვნის ასეთ სტუდენტთა კატეგორიას. იგი მეცადინეობასაც ასწრებს და დასვენებასაც. ხშირად ნახავთ მას ახალ კინოფილმზე, სპექტაკლზე, სიმფონიურ, საფორტეპიანო თუ საესტრადო კონცერტებზე... მაგრამ ყველაზე მეტად მაინც ოპერა უყვარს. ათჯერაც რომ ჰქონდეს ნანახი ესა თუ ის საოპერო სპექტაკლი, თუ დებიუტანტი მონაწილეობს ან რომელიმე სახელგანთქმული მომღერლის გასტროლია, ლიანას ოპერისა და ბალეტის თეატრისაკენ მიეჩქარება...

საზოგადოებრივ საქმიანობაშიც აქტიურად მონაწილეობს ლიანა. ჯერ იყო და კურსის კომკავშირული ბიუროს მდივნად აირჩიეს, წელს კი ფაკულტეტის კომკავშირის ბიუროს მდივნის მოადგილეა.

შარშან დოცენტ. ტრ. რუხაძის ხელმძღვანელობით ლიანამ მოხსენება მოამზადა თემაზე — „ჰომეროსი ძველ ქართულ მწერლობაში", რამაც დიდი მოწონება დაიმსახურა სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციაზე. შარშან ლიანამ მეორე მოხსენებაც გააკეთა: „ახალწარმოქმნილი კომპოზიტები ლევან გოთუას „კრწანისის სევდისა" და „გრემული ქარვასლიონის" მიხედვით", აქაც ქება და მოწონება იყო მისი ხვედრი.

ფილოლოგიის ფაკულტეტის ქართველური ენების განყოფილების III კურსის სტუდენტი ლიანა ასლამაზოვი კარგი სწავლითა და სანიმუშო დისციპლინით მისაბაძია ყველა სტუდენტისათვის.

მიხეილ მშვიდობაძე

ჩვენი ფრიადოსნები

სურათზე: (ზემოდან ქვემოთ) **მზია ჯაჯაშვილი** (ქიმიის ფაკ. II კ.), **ელისო ნოზაძე** (ქიმიის ფაკ. III კ.), **ლიანა ხარაზიშვილი** (იურიდიული ფაკ. III კ.), **სოფიო კახიანი** (დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკ. V კ.), **ლიდა ხვარცკია** (იურიდიული ფაკულტეტის V კ.), **დამანა მელიქიშვილი** (ფილოლოგიის ფაკ. III კ.), **ლიანა ბარამიძე** (დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკ. V კ.), **მელიტა კაბაია** (ბიოლოგიის ფაკ. III კ.), **ნანა ავალიშვილი** (აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკ. V. კ.).

დიდი მეცნიერი

ეს იყო 1916 წლის ივნისში. მაშინ ნინო ციციშვილი პეტროგრადის ობუხოვის მეტალურგიულ ქარხანაში მუშაობდა ქიმიური ლაბორატორიის გამგის თანაშემწედ. პეტროგრადში ცნობილი გახდა, რომ თბილისში ქართული უნივერსიტეტის დაარსების საკითხი მუშავდებოდა. ახალგაზრდა ქართველი მეცნიერი ქალი ტოვებს პეტროგრადს და მოეშურება სამშობლოში, რათა შეძენილი ცოდნა და გამოცდილება მოახმაროს ქართული მშობლიური მეცნიერების განვითარების საქმეს.

აქ იგი ჯერ ხანმოკლე არსებობის მქონე ამიერკავკასიის კერძო უნივერსიტეტში, ხოლო შემდეგ ახლად გახსნილ ქართულ უნივერსიტეტში მუშაობას იწყებს ასისტენტად პროფ. პეტრე მელიქიშვილთან.

მას შემდეგ თითქმის ნახევარი საუკუნე გავიდა და კვლავ ჩვენს უნივერსიტეტში ვხედავთ ამ ღვაწლმოსილ ქართველ მეცნიერ ქალს, რომელმაც უმაღლესი განათლება რევოლუციამდელ რუსეთში მიიღო.

გადავხედოთ მისი საამაყო წარსულის ფურცლებს...

ნინო სოლომონის ასული ციციშვილი დაიბადა 1888 წელს ქ. თბილისში, მოსამსახურის ოჯახში; მამა — სოლომონ იოსების ძე, მჭიდრო კავშირში იყო ილია ჭავჭავაძესთან, დედა, ეროვნებით ჩეხი — ანა ივანეს ასული ბენეში — განთქმული ვიოლინოზე დამკვრელი იყო.

1916 წელს ნ. ციციშვილმა დაამთავრა პეტროგრადის ქალთა უმაღლესი ტექნიკური ინსტიტუტი ქიმიური განხრით. ნინო ციციშვილმა, პირველმა ქართველმა ქალმა, მიიღო ინჟინერ-ქიმიკოსის წოდება, რაც სიხარულითა და სიამაყით აღინიშნა კიდეც იმდროინდელ ქართულ პრესაში.

მეცნიერული და პრაქტიკული მოღვაწეობის ძნელი და ეკლიანი გზა გაიარა ნინო ციციშვილმა ოქტომბრის რევოლუციამდე.

მისი ცხოვრებისა და შემოქმედების მარტო რევოლუციამდელი პერიოდის აღწერა მოითხოვს მთელ მონოგრაფიას.

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ ნინო ციციშვილის წინაშე იშლება მეტად დიდი სამოქმედო ასპარეზი. მეცნიერი ქალი მხარში უდგას პროფ. პ. მელიქიშვილს და დიდი ენთუზიაზმით, თავდადებითა და გატაცებით ემსახურება ქართულ უნივერსიტეტს.

ახლადგახსნილი ლაბორატორიების გამართვა, საჭირო პრეპარატების შეძენა, ლაბორატორიებში მუშაობის პროცესების დადგენა, სტუდენტებისათვის ხელმძღვანელობის გაწევა და მრავალი სხვა სამუშაოს შესრულება უხდებოდა ნ. ციციშვილს.

წლები მიდიოდა. ქართული უნივერსიტეტი იზრდებოდა, იხსნებოდა ახალ-ახალი ფაკულტეტები და ნინო ციციშვილის მეცნიერული საქმიანობაც სულ უფრო ფართო და მრავალმხრივი ხდებოდა. 1926 წელს ნ. ციციშვილი აბარებს სადოქტორო გამოცდებს. იგი წარადგინეს დოცენტის თანამდებობაზე. 1927 წელს ქართულმა უნივერსიტეტმა დიდი დანაკლისი განიცადა: გარდაიცვალა მისი ერთ-ერთი ბურჯი, მისი პირველი რექტორი და ორგანული ქიმიის კათედრის გამგე პროფ. პეტრე მელიქიშვილი. ამ დროიდან ნ. ციციშვილი ინიშნება ორგანული ქიმიის კათედრის გამგედ, კითხულობს ორგანული ქიმიის ძირითად კურსს ოთხ ფაკულტეტზე, ხელმძღვანელობს კათედრის ლაბორატორიების მუშაობას. 1933 წელს კი ნინო ციციშვილი ხდება პროფესორი.

დიდია პროფესორ ნინო ციციშვილის დამსახურება ქართული ქიმიური მეცნიერების განვითარებისა და ქიმიკოსთა კადრების აღზრდის ეროვნულ საქმეში. უნივერსიტეტის ორგანული ქიმიის კათედრის ხელმძღვანელობის პერიოდში მან მოამზადა 30-მდე კვალიფიციური ქიმიკოსი, რომლებიც დღეს პროფესორები და დოქტორები, დოცენტები და ქიმიის მეცნიერებათა კანდიდატები არიან. ბევრ მათგანს რესპუბლიკის სამეცნიერო და სასწავლო დაწესებულებებში ხელმძღვანელი პოსტები უკავია.

ჩვენი რესპუბლიკის ყველა კუთხეში მუშაობენ პროფესორ ნინო ციციშვილის მადლიერი აღზრდილები — აგრონომები, ექიმები, მასწავლებლები, ინჟინრები, ფარმაცევტები, ისინი სიამაყით ახსენებენ დიდი მეცნიერისა და პედაგოგის სახელს.

ყოველდღიური და ნაყოფიერი მეცნიერული და პედაგოგიური მოღვაწეობა — სტუდენტთა აღზრდა, ასპირანტებთან მუშაობა, ქართულ ენაზე სახელმძღვანელოების მომზადება, ქიმიური ტერმინოლოგიის სრულყოფა-დამუშავება, დახმარების გაწევა მოძმე რესპუბლიკების ქიმიკოსებისადმი, აქტიური საზოგადოებრივი საქმიანობა ღირსეულად დაუფასა დიდ მეცნიერ ქალს საბჭოთა ხელისუფლებამ — 1943 წელს მიენიჭა მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის საპატიო წოდება, 1953 წელს დაჯილდოვდა ლენინის ორდენით. მედლები და მადლობები, საპატიო დიპლომები და [illegible]ველები კი უხვადაა ღვაწლმოსილი მეცნიერის ბიოგრაფიაში.

შეუძლებელია საგაზეთო წერილში სრულად მოგითხროთ გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი ქალის, დიდი ქიმიკოსის, ქართული მეცნიერების დაულალავ სამსახურში გაჭაღარავებული ნინო სოლომონის ასულის ცხოვრება და მეცნიერული მოღვაწეობა.

მეცნიერება დიდ შრომასა და მსხვერპლს მოითხოვს, ამიტომაც, ნინო ციციშვილის ცხოვრება სხვა არა არის, თუ არა დიდი გმირობა.

ეს ღვაწლმოსილი, მეცნიერებაში სახელგანთქმული ქართველი ქალი, რომელსაც ახლა დიდი შემოქმედებითი რთველი დასდგომია, კვლავ გატაცებით ემსახურება თავის ქვეყანას, ქართულ უნივერსიტეტს.

ანზორ ბელაშვილი

10 წელია, რაც სტუდენტთა ქალაქის V კორპუსის ბიბლიოთეკარად ვმუშაობ. ჩვენი ბიბლიოთეკის ფონდი 5 000-მდე სხვადასხვა სახის წიგნს შეიცავს. დილიდან გვიან ღამემდე არ წყვეტენ მეცადინეობას სტუდენტები. მომუშავე პერსონალი ყოველგვარ ღონისძიებას ვხმარობთ აქ მომეცადინე ახალგაზრდობისათვის ნორმალური სამეცნიერო პირობების შესაქმნელად.

ჩვენი სახელოვანი პარტიის წყალობა და ის დიდი დაფასება, რაც ჩვენს ქვეყანაში აქვს ქალს, მომავალში კიდევ უფრო მეტს მავალებენ.

სულითა და გულით მივულოცავ 8 მარტს ყველა ქალს, კეთილი ნების ყველა ადამიანს.

ეთერ სიხარულიძე,
სტუდენტთა ქალაქის V კორპუსის ბიბლიოთეკარი.

ლია ჭავჭავაძე

დ ე დ ა ს

დაბერდი?
თეთრმა ჩქერებმა თმაში დაისადგინეს?
არა, —
მაგ ცუდმა ფიქრებმა
ზღვაში დაისამარონ,
მე მიცქერ როცა,
შენთა გრძნობათა გადიდდება
ტკბილი საშანი,
თვალებით მლოცავ,
და იდუმალი იწკრიალებს
უნაზეს ხმაში.
მე მიცქერ როცა,
შენს თვალებში ჩნდება ვარდობა,
ო, სიხარულით ალვივსები,
ძვირფასო, მაშინ,
რადგანაც ვიცი,
ეს მე ვარ —
— შენი ახალგაზრდობა.

ხალხის სიბრძნე

დედა კვებავს შვილებს ისე, როგორც მიწა — ადამიანებს.

დედის რისხვა იგივეა, რაც გაზაფხულის თოვლი: რაც არ უნდა ბევრი მოვიდეს, მალე დნება.

დედა შვილს რომ დაწყევლის, ძუძუები ილოცებიან.

დედის წინ გამქცევ კვიცხარ, მგელი გამოკრავს კბილსარ.

დედა — დედაენაში

ქართულ სიტყვათა ოქროს კონაკ უფრო მეტად ამშვენებს და ღრმა შინაარსიანს ხდის ყველასათვის ცნობილი ისეთი სახელები, როგორიც მსოფლიოს ქვეყნების ლექსიკონებში არ მოიძებნება — **დედაენა, დედამიწა, დედულ-მამული, დედაბოძი, დედა სამშობლო** და სხვა. ვის არ აღელვებს ეს მრავლისმეტყველი სიტყვები, ვინ არის ისეთი, ვისაც მთელი გრძნობით არ წარმოეთქვას ისინი ჭირში თუ ლხინში.

ქართველი ხალხის მრავალსაუკუნოვან ისტორიაში სრულიად ბუნებრივად დამკვიდრდა ეს კომპოზიტური სახელები. მამაკაცთან მხარდამხარ მრავალ ბრძოლაში ქართველი დედა განრისხებული ევლინებოდა მტერს, რათა დაეცვა დედა სამშობლო, რათა მოსისხლე მტრებს არ შეელახათ მისი ღირსება, დედის ნამუსი.

კვდებოდა გმირი ვაჟკაცი და უკანასკნელი ამოკვნესა—**ვაი, დედა**,—ბაგეებზე ეყინებოდა, ქალის მანდილის ნიშანზე მუხლს იყრიდნენ ერთმანეთზე მოსაკლავად გაწეული ჯელები, გაცეცხლებულ გულს მანდილოსნისადმი პატივისცემის გრძნობა იმორჩილებდა.

სამშობლოსათვის თავდადებული არაერთი და ორი გმირი ქალი ახსოვს საქართველოს. მათ სახელებს დიდების შარავანდედით ამკობს ისტორიის ბრწყინვალე ფურცლები.

ხალხმა მშობელი დედის სახელი თავის ენას, საყვარელ სამშობლოს, მჭაზრდოებელ მიწას დაუკავშირა და მათ **დედაენა, დედა სამშობლო, დედამიწა** უწოდა.

ანზორ ბარამია

გულისხმიერი, თავმდაბალი

ხდება ხოლმე, შემთხვევით გაიცნობ ადამიანს, გამოესაუბრები, და მერე დიდხანს, ძალიან დიდხანს ჩაგრჩება ხსოვნაში.

სწორედ ასეთი რამ განვიცადე, როდესაც დოც. ვიოლეტა ცისკარიძე გავიცანი. ჩემს წინ იყო ადამიანი, დიდი სულისა და ენერგიის ადამიანი მორიდებითა და თავმდაბლობით ყვებოდა ცხოვრებაში მის მიერ განვლილი გზის შესახებ, ფაქტებს ამ ცხოვრებიდან, რომლებზეც თურმე შეიძლება მშვიდად და აუღელვებლად ილაპარაკო.

როგორც სხვა ადამიანებს, ვიოლეტა ცისკარიძესაც ჰქონდა თავისი სიხარული, თავისი დარდი...

1937 წელი — სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ფილოლოგიის ფაკულტეტი, სტუდენტობა, სწავლა...

1941 წელი — სამამულო ომი. ქართველმა ქალებმა ბევრი სახელოვანი ფურცელი ჩაწერეს საბჭოთა ხალხის ძლევამოსილი ბრძოლის მატიანეში. ვიოლეტა ცისკარიძემაც შეიტანა თავისი წვლილი სამშობლოს განთავისუფლების საქმეში. მძიმე გამოცდის წლებში ამიერკავკასიის ფრონტზე იგი ხელმძღვანელობდა კომკავშირულ ორგანიზაციას, რისთვისაც მედლებითა და საკ. ალკკ ცკ-ის საპატიო სიგელით დააჯილდოვეს.

გადიოდა დრო...

1945 წელი — გამარჯვება; წინ ახალი ცხოვრებაა. ამავე წელს ბრუნდება ვ. ცისკარიძე უნივერსიტეტში და შედის ასპირანტურაში.

ძნელი იყო დაკარგული დროის აღდგენა, მივიწყებული ცოდნის გახსენება, მაგრამ შეუპოვრობა ვიოლეტა ცისკარიძეს ფრონტზე ისწავლა და მიდიოდა დღეები დაუღალავ სწავლასა და შრომაში.

დღეს ვიოლეტა უნივერსიტეტის დოცენტია. უყვარს მას თავისი პროფესია და განა შეიძლება სხვაგვარად იყოს? ხანგრძლივი მუშაობის განმავლობაში მან მრავალი სტუდენტი აღზარდა. იგი მათ არა მარტო ქართულ ლიტერატურას ასწავლიდა, არამედ — კეთილსინდისიერ შრომას, თავდადებულობას, ჰუმანურობას, სიყვარულს თავისი ხალხისადმი, სამშობლოს სიყვარულს.

მის აღზრდილთაგან ორი არ გამორევია ერთნაირი ხასიათის, ერთნაირი უნარისა და ცოდნის. ყველას თავისებური მიდგომა სჭირდებოდა, ყველა თავისებური ამოცანა იყო და ვიოლეტაც დაუღალავად ეძებდა ამ ამოცანის ამოხსნას.

უნივერსიტეტში, ოჯახში, სამუშაო კაბინეტში ყველგან შეამჩნევთ მის შთაგონებულ შრომას, გასაოცრად კეთილსინდისიერ დამოკიდებულებას თავისი საქმისადმი, რომლისთვისაც იგი ძალასა და ენერგიას არ იშურებს.

...ხდება ხოლმე, შემთხვევით გაიცნობ ადამიანს, გამოესაუბრები და მერე დიდხანს, ძალიან დიდხანს ჩაგრჩება ხსოვნაში, თითქოს განსაკუთრებული არაფერი თქმულა და შეხვედრაც ჩვეულებრივი იყო, უბრალო, მშრომელ ქართველ ქალთან.

ნ. კასრელიშვილი

I

— ჩემზე უნდა გააკეთოთ ნარკვევი? (სურათი № 1).

...სამწუხაროდ არც დღეს სცალია ქსენია ცხაკაიას. აი, გუშინაც პიონერებმა მიიწვიეს სკოლაში და იქაც ძლივს მოახერხა წასვლა. დილიდან ლექციები ჰქონდა, ახლა სტუდენტები ჰყავს დაბარებული, მერე კათედრის სხდომაა.

ასეა დატვირთული მისი ყოველი დღე.

II

ყოველ დილით ამ კიბეებზე ამოდის ქსენია ცხაკაია, აგერ მერამდენე წელია. უკვე თმებში ჭაღარა შეეპარა სახელოვან ქალს, მაგრამ ისევ ახალგაზრდული ნაბიჯებით ამოდის (სურათი № 2).

ზარის წკრიალთან ერთად იღება კარი, იწყება ლექცია, სიჩუმე. ლექტორის დამაჯერებელი ლაპარაკი, საინტერესო საკითხები ბუნების გადაშლილი წიგნიდან. სტუდენტთა რვეულები ივსება ჩანაწერებით. შეუმჩნევლად მიდის დრო და თავდება ლექციები.

III

მაგრამ ლექცია აუდიტორიის გარეთაც გრძელდება. 45 წუთში რას ჩაეტევი, რამდენი საინტერესო საკითხი დაგრჩება, რამდენი ახალი კითხვა დაებადებათ სტუდენტებს. მერე დერეფანში, ლაბორატორიაში, კაბინეტებში, ირკვევა ახალი საკითხები. მარტო ვერასდროს ნახავთ ქსენია ცხაკაიას. აი, ახლაც საკურსო შრომებისათვის კონსულტაციის მისაღებად მოვიდნენ სტუდენტები (სურათი № 3).

IV

ბევრ მნიშვნელოვან თემას ამუშავებს მცენარეთა ანატომიისა და ფიზიოლოგიის კათედრა, რომელსაც იგი ხელმძღვანელობს. მიღებულ შედეგებზე, ახალ პრობლემებზე ხშირად მსჯელობენ ამ კათედრის წევრები. სურათზე (№ 4) თქვენ ხედავთ ქსენია ცხაკაიას კათედრის მუშაკებთან ერთად. კიდევ ერთი პრობლემა გადაიჭრა, კიდევ ერთი ახალი ფურცელი ჩაიწერა ბიოლოგიურ მეცნიერებაში.

V

დაუღალავად შრომობს მეცნიერი ქალი. უნდა იცნობდე ყოველ ახალ მიღწევას ბიოლოგიურ დარგში, საბჭოთა და საზღვარგარეთელი მეცნიერების ყოველ მნიშვნელოვან ნაშრომს, მით უფრო, როდესაც შენ თვითონ შეგაქვს წვლილი ამ მეცნიერების განვითარების საქმეში. აკი სწორედ ამიტომ დააჯილდოვა საპატიო სიგელით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა ღვაწლმოსილი ქალი. — დიდი მადლობელი ვარ ამ დიდი დაფასებისათვის, ვეცდები კიდევ უფრო მეტი ძალღონე მოვახმარო ჩემს საყვარელ საქმეს (სურათი № 5).

ფოტოები **გ. ბაბუნიასი**

სამეცნიერო კონფერენციის წინ

ფილოლოგიის ფაკულტეტის კავკასიურ ენათა განყოფილების III კურსის ფრიადოსანი სტუდენტი, ილია ჭავჭავაძის სახელობის სტიპენდიანტი, კურსის ალკკ ბიუროს მდივანი იზოლდა ჩანტლაძე უნივერსიტეტის სტუდენტთა სამეცნიერო საზოგადოების მომავალი კონფერენციისთვის ამზადებს თემას — „ბერძნიზმები სულხან-საბა-ორბელიანის «სიტყვის კონაში»".

ქალთა საქალაქო სპარტაკიადა

ჭადრაკი

ჩვენმა მოჭადრაკე ქალთა გუნდმა უკვე ორი შეხვედრა გამართა. შეჯიბრების პირველ დღეს, საქართველოს ცენტრალურ საჭადრაკო კლუბში, ისინი შეხვდნენ თბილისის უცხო ენათა სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის გუნდს. შეხვედრა დამთავრდა ჩვენი მოჭადრაკეების გამარჯვებით ანგარიშით 3:2; მეორე დღეს უნივერსიტეტელები სამედიცინო ინსტიტუტის მოჭადრაკეებს შეხვდნენ. ამ დღეს მათ ყველა დაფაზე დიდი აღმავლობით ჩაატარეს შეხვედრები და გაიმარჯვეს ანგარიშით 5:0; ამრიგად ორი შეხვედრის შემდეგ გუნდმა 10 შესაძლებლიდან 8 ქულა დააგროვა.

მომავალი ისტორიკოსები

საბჭოთა ქალი! — რა ამაყად ჟღერს ეს ორი სიტყვა. გესმის ეს და თვალწინ წარმოგიდგება თავისუფალი, მეყაითი, ლაღი ქალი — ადამიანი, მამაკაცის მხარდამხარ თავდადებით რომ შრომობს პლანტაციებსა და ბაღებში, მაღაროებში და მშენებლობაზე. ქალი, რომელიც მონდომებით დაწაფებია ცოდნის წყაროს — წიგნებს, რათა სამშობლოს ერთგული მამულიშვილები აღუზარდოს.

ჩვენი უნივერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტის სტუდენტებს: თინა სოფრომაძეს (V კურსი), ლუიზა გვრიტიშვილს და იზა კობახიძეს (IV კურსი) ბავშვობიდანვე გამოუმუშავდათ მშობლიური ხალხის კულტურისა და ისტორიის დიდი სიყვარული. ბეჯითმა მეცადინეობამ და ამ სიყვარულმა ისინი ქართული უნივერსიტეტის — მეცნიერების ამ დიდებული ტაძრის სტუდენტებად აქცია, უნივერსიტეტისა, რომელიც თავის მხრივ სამართლიანად ამაყობს თავისი კურსდამთავრებული სასახელო ქალებით.

თინა, ლუიზა და იზა უნივერსიტეტში ერთი გადაწყვეტილებით მოვიდნენ: სამაგალითონი იყვნენ ყველგან და ყველაფერში, ასახელონ მშობლიური სკოლა, აღმზრდელი მასწავლებლები.

ფრიადოსნებმა, აკად. ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სტიპენდიანტებმა თ. სოფრომაძემ, ლ. გვრიტიშვილმა და ი. კობახიძემ თავიანთი სიბეჯითითა და თავმდაბლობით იმთავითვე ამხანაგებს შორის უდიდესი სიყვარული და პატივისცემა დაიმსახურეს. ისინი არა მარტო ფრიადოსნები არიან, არამედ კარგ სწავლას შესანიშნავად უთავსებენ საზოგადოებრივ საქმიანობას, აქტიურად მონაწილეობენ სტუდენტთა სამეცნიერო წრეების მუშაობაში, კითხულობენ მოხსენებებს, წრის სხდომებზე გამოდიან ცალკეული შენიშვნებით.

თავიანთი დიდი დღესასწაულის — ქალთა საერთაშორისო დღის, 8 მარტის 50 წლისთავს მოწინავე სტუდენტები უპატაკებენ მაღალი აკადემიური მაჩვენებლებით.

ჩვენი გაზეთის საშუალებით ახალ წარმატებებს ვუსურვებთ მათ და მათი სახით უნივერსიტეტის ყველა სტუდენტ ქალს სწავლასა და შრომაში.

კორნელი კინწურაშვილი

ჩვენი სპორტსმენები

სურათზე (ზემოდან ქვემოთ) — **ც. აბუაშვილი** (ფრენბურთელი, სპორტის ოსტატი, საქართველოს ნაკრები გუნდის წევრი), **გ. გორდაძე** (პირველთანრიგოსანი მოფარიკავე, სსრ კავშირის ახალგაზრდული ნაკრები გუნდის წევრი), **ტ. კულუმბეგოვა** (პირველთანრიგოსანი ტანმოვარჯიშე), **ა. მარიამიძე** (ტანმოვარჯიშე, სპორტის ოსტატი, საქართველოს ნაკრები გუნდის წევრი), **ც. ჯიშკარიანი** (კალათბურთელი, პირველთანრიგოსანი), **ლ. გენგაშვილი** (კალათბურთელი, სპორტის ოსტატი, უნივერსიტეტის I ნაკრები გუნდის კაპიტანი), **ნ. გაბეხაძე** (პირველთანრიგოსანი მძლეოსანი), **ე. ხუბულავა** (პირველთანრიგოსანი ტანმოვარჯიშე).

იუმორი

უტექსტოდ

ნახ. **რ. გაბრიაძისა**

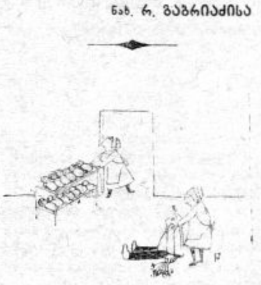

— დამშვიდდით, თქვენი მხოლოდ ზედა თაროა..

პოლონური ჟურნალიდან—„კაქტუსი".

უტექსტოდ

პოლონური ჟურნალიდან—„კარუზელა".

ფურცლები ისტორიიდან

სამი მებრძოლი ქალი

მაია წუნეთელი, თინა წავკისელი, თამარ ვაშლოვნელი — აი სამი სახელოვანი პატრიოტი ქალის სახელები. ისინი ერეკლე მეფის დროს ცხოვრობდნენ.

..თამარ ვაშლოვნელი იარაღით ხელში მამაკაცების მხარდამხარ ებრძოდა მათ, ვინც მისი სამშობლოს მყუდროება შელახა. მან ბევრი საგმირო საქმე ჩაიდინა, რისთვისაც მეფე ერეკლემ ცხენი აჩუქა და უთხრა: „შესანიშნავი ხარ დედათა შორის და მასახელებელი შენი სქესისა, ეცადე, შვილო, შენი მაგალითით მამაკაცები გაუერთგულო ქვეყანას".

..მაია წუნეთელმა მამის ტანსაცმელი ჩაიცვა, იარაღი აისხა, თათრის რაზმში შეიჭრა და ერთი მტერთაგანი მოკლა. მტერი აირია. ქართველებმა გაიმარჯვეს. ერეკლე მეფემ შეაქო მაია.

ერთხელ, როდესაც სპარსელები შემოესივნენ საქართველოს, მაია წუნეთელი ტყვედ წაიყვანეს. ის გზიდან გამოიპარა, მაგრამ მდევრები დაეწივნენ და მოკლეს.

...თინა წავკისელიც, როგორც უშიშარი მებრძოლი, მეფე ერეკლე მეორესთან ერთად იბრძოდა შემოსეული ალა-მაჰმადხანის წინააღმდეგ. იგი ტყვედ ჩავარდა, მაგრამ გამოიპარა და ისიც მდევრებმა მოკლეს.

ამ სამი პატრიოტი ქალის გმირული სახელები სიყვარულით შენახა ისტორიამ.

მთამსვლელი ქალები

საბჭოთა ალპინიზმის სამშობლოა საქართველო. 1923 წელს პირველად აქ ჩაეყარა საფუძველი საბჭოთა მთამსვლელურ სპორტს. პირველ მთამსვლელთა შორის, რომლებიც პროფ. გიორგი ნიკოლაძესთან ერთად 1923 წლის აგვისტოში მყინვარწვერზე ავიდნენ, იყვნენ მთამსვლელი ქალებიც— ა. ნიკოლაიშვილი, ე. ლორთქიფანიძე, მ. ბეჟანიშვილი, მ. ტყავაძე, ლ. ჩხეიძე.

ამ პირველი ასვლიდან რამდენიმე დღის შემდეგ აკად. ალ. დიდებულიძის ექსპედიციასთან ერთად მყინვარწვერზე ავიდა ალექსანდრა ჯაფარიძე, დღეს სპორტის დამსახურებული ოსტატი, რამდენიმე ათეულის მწვერვალის დამპყრობი.

მიხეილ ჩაგუნავა

ბედნიერი დედა

დედამ ჰიშკარი შეაღო, ეზოს გულდასმით მოავლო თვალი და ჩქარი ნაბიჯით ოდის კიბეზე ავიდა, კიბეზე მიმაგრებული ლურჯი ყუთი ხელისკანკალით გახსნა,—არ მოსულაო— ჩაილაპარაკა ოდნავ სევდიანი ხმით.

განა გუშინ არ მიიღო ლალის წერილი ვერა მიქაშავიძემ? მაგრამ მოგეხსენებათ დედების ამბავი.

ვერა ოთახში შევიდა. დაღლილობა ეტყობოდა საკოლმეურნეო მინდვრიდან დაბრუნებულ ქალს.

ჩამოჯდა, კედლებს შეხედა, თვალი გაუსწორა შავ ჩარჩოში ჩასმულ მომღიმარი ვაჟკაცის სურათს და ფიქრებს მიეცა....

..მრისხანე 1941 წელი.. სანდრო მიქაშავიძე ცოლშვილს ეთხოვება. კიდევ ერთხელ ჩაიკოცნა პატარა ლალი და პაწაწინა დემური.. მეუღლე დაამედა,—აუცილებლად დავბრუნდებიო და.... ვერ შეასრულა სიტყვა ვაჟკაცმა; ამავე წელს პატარა ქალალმა ასე აუწყა ოჯახს: ვეღარ დაბრუნდებაო.. ჯარისკაცის ქვრივი ნამდვილი დედა გამოდგა. დღე და ღამეს ასწორებდა, შრომაში იქარწყლებდა სევდას.

წამოიზარდა პატარა ლალი.

დედას მხარში ამოუდგა, არ შორდებოდა.

მალე ისწავლა პატარამ ჩაის კრეფა, ოჯახშიაც შველოდა დედას. შრომაში იზრდებოდა დედის იმედი..., სწავლის უდიდესი სურვილით აიჩემა სკოლაში წამიყვანეთო. ასაკი ხელს არ უწყობდა, მაგრამ, აი, 6 წლის ლალი პირველკლასელია.

და მერე ყოველთვის: ხუთები, ხუთები, ხუთები...

გადიან წლები, ლალი პირველია სწავლაში, შრომაშიც. იგი, უკვე კომკავშირელი გოგო, მთელ რაიონში გამოირჩევა. მთელი სოფლის სული და გულია. 1955 წელი.. არვის გაჰკვირვებია ის, რომ ვერცხლის მედლოსანი, სწავლამოწყურებული ქალიშვილი ი. ბ. სტალინის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მოეწყო ბიოლოგიის ფაკულტეტის მცენარეთა ანატომიისა და ფიზიოლოგიის სპეციალობაზე.

აქ გაუწყდა დედას მოგონების ძაფი.

ბედნიერია ამაგდარი დედა. სოფელში ყველა პატივისცემით ეპყრობა, ვინ არ იცნობს ვერა აქვსენტის ასულ მიქაშავიძეს!... იგი რამდენჯერმე აირჩიეს ჩოხატაურის რაიონის სადაბო საბჭოს დეპუტატად... შვილებმაც გაუმართლეს: ლალის ძმა, დემური სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის მექანიზაციის ფაკულტეტის III კურსის სტუდენტია.

ხშირად იტყვის ხოლმე ვერა მიქაშავიძე შვილებზე: ენაცვალოთ დედაო.. და ლალიც ამის პასუხად ყოველთვის ცდილობს ასახელოს მშობელი დედა, იგი პირველთაგანია ტოლებში, ფრიადოსანია და განა მარტო ფრიადოსანი? — მეხუთე კურსის კომკავშირის ბიუროს მდივანი, მცენარეთა ანატომიისა და ფიზიოლოგიის სტუდენტთა სამეცნიერო წრის აქტიური წევრი; და რაც მთავარია — გულისხმიერი მეგობარი. ახლა ლალის ხშირად ნახავთ უნივერსიტეტის III კორპუსში, მცენარეთა ფიზიოლოგიის კათედრის კაბინეტში, სადაც დილიდან საღამომდე მუშაობს თავის სადიპლომო შრომაზე— „a — ნაფტოლ ძმარმჟავას გავლენა ზოგიერთ ხეხილოვან მცენარეთა ფიზიოლოგიურ პროცესებზე". ჩვენს შეკითხვაზე, თუ რას აპირებს მომავალში, ლალიმ გვიპასუხა: — ჩემი მიზანია წარმატებით დავამთავრო უნივერსიტეტი, რამდენიმე წელი ვიმუშაო ჩემს სპეციალობაზე და შემდეგ სწავლა განვაგრძო ასპირანტურაში, თუ შევძელი...

დიახ, ლალი შეძლებს თავისი მიზნის განხორციელებას, ამაში ეჭვი არავის ეპარება, არც მის მეგობარ-ამხანაგებს, არც პროფესორ-მასწავლებლებს და არც იმ ქართველ ქალს, ბედნიერ დედას, რომელიც ახლაც შვილებზე ფიქრობს და მოუთმენლად ელის წერილებს თბილისიდან..

ავთანდილ გურგენიძე,
ჯუმბერ ტიკარაძე

ქალთა საქალაქო სპარტაკიადა

ფარიკაობა

6 მარტს ლენინის სახელობის დარბაზში გაიმართა ქალთა VIII ტრადიციული სპარტაკიადის საზეიმო გახსნა, მიძღვნილი ქალთა საერთაშორისო დღის 50 წლისთავისადმი.

სპარტაკიადის პროგრამაში შედის სპორტის 12 სახე.

ამ ღონისძიებაში მონაწილეობენ ძლიერი სპორტული კოლექტივები, მათ შორის ჩვენი უნივერსიტეტის გუნდებიც.

უკვე დამთავრდა შეჯიბრება ფარიკაობაში, რომელიც ჩატარდა ფიზკულტურის ინსტიტუტის სპორტულ ბაზაზე. დაძაბულ სპორტულ ბრძოლაში ჩვენმა მოფარიკავეებმა 11 ადგილი დაიკავეს. I ადგილზე გამოვიდა ფიზკულტურის ინსტიტუტის გუნდი.

სპარტაკიადა 13 მარტამდე გაგრძელდება.

რედაქტორი **ირ. ვეშაპიძე**

რედაქციის მისამართი: ქ. თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი, № 1. ტელეფონი 2-88-84.

• 2 სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობის სტამბა. ი. ჭავჭავაძის გამზირი, № 1. ტირაჟი 2 000 უე 00580